

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут архітектури, будівництва та землеустрою
Кафедра архітектури будівель та дизайну**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА НЕРУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 191 АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ
(шифр і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Handwritten signature

Робоча програма «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» для студентів спеціальності 191 Архітектура та містобудування, другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Архітектура будівель і споруд», 2024 року.

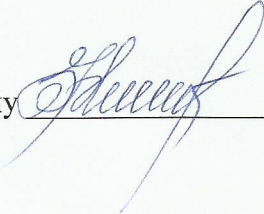
Розробник: Дмитренко А.Ю., доцент кафедри архітектури та дизайну, кандидат технічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньої програми  О.П. Тишкевич

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури будівель та дизайну

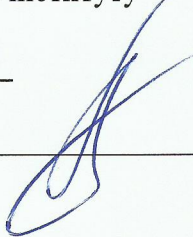
Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри архітектури будівель та дизайну  (В.А. Ніколаєнко)

«27» 08 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії  (В.А. Кириченко)

«29» 08 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>19 Архітектура та будівництво</u>	вибіркова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність <u>191 Архітектура та містобудування</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
		Семестр
		2-й
	Лекції	
Індивідуальне завдання – Курсовий проєкт (КП) за темою «Облікова документація на об’єкт культурної спадщини» – 30 год.	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	16 год.
		Практичні, семінарські
		26 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		48 год.
		Індивідуальна робота: 30 год.
		Вид контролю: диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42/78

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» відноситься до вибірових компонент освітньо-професійної програми підготовки магістра «Архітектура будівель і споруд» і має на меті надання студентам знань про основи охорони культурної спадщини, вміння здійснювати заходи, спрямовані на виявлення, облік, збереження, реставрацію нерухомих об'єктів культурної спадщини. Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів наступних компетентностей: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; прагнення до збереження навколишнього середовища; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування; здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; здатність розвивати національну та регіональну архітектуру будівель і споруд.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Архітектурно-містобудівне законодавство та інтелектуальна власність».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікувані програмні результати навчання, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, такі: мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур; знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проектах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування; організовувати роботу над комплексними архітектурно-містобудівними проектами, співпрацю з замовниками та громадськістю при розробці, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проектів; обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері архітектури та містобудування державною та іноземною мовами усно і письмово; знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань,

			приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є відповідно диференційований залік та курсовий проєкт «Облікова документація на об'єкт культурної спадщини», презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОХОРОНА НЕРУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЯК СИСТЕМА ЗАХОДІВ

Тема 1. Вступ. Історична еволюція поняття культурної спадщини та її сучасний зміст. Аспекти охорони культурної спадщини, та відповідні заходи, спрямовані на їх реалізацію.

Практичне заняття №1.

Тема 2. Міжнародні організації, що займаються охороною культурної спадщини. Державне управління в сфері охорони культурної спадщини в Україні. Міжнародна та національна нормативно-правова база, якою регулюється охорона культурної спадщини.

Практичне заняття №2.

Тема 3. Основні поняття у сфері охорони культурної спадщини. Класифікація об'єктів культурної спадщини.

Практичне заняття №3.

Тема 4. Організація обліку об'єктів культурної спадщини. Особливості їх виявлення, наукового вивчення, класифікації (віднесення до певного виду і типу) та державної реєстрації.

Практичне заняття №4.

Практичне заняття №5.

Тема 5. Основні заходи із запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання нерухомих об'єктів культурної спадщини. Український та міжнародний досвід.

Практичне заняття №6.

Практичне заняття №7.

Тема 6. Основні види реставраційних робіт, що можуть виконуватися на нерухомих об'єктах культурної спадщини (консервація, реставрація, ремонт, реабілітація, пристосування та музеєфікація, а також невідкладні аварійно-відновлювальні роботи).

Практичне заняття №8.

Практичне заняття №9.

Тема 7. Зміст та порядок розроблення науково-проектної документації на ремонтно-реставраційні роботи.

Практичне заняття №10.

Практичне заняття №11.

Тема 8. Конструктивне зміцнення нерухомих об'єктів культурної спадщини. Проблема використання сучасних технологій і матеріалів при реставрації та при відновленні (реституції) нерухомих об'єктів культурної спадщини.

Практичне заняття №12.

Практичне заняття №13.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини як система заходів						
Тема 1. Вступ. Історична еволюція поняття культурної спадщини та її сучасний зміст. Аспекти охорони культурної спадщини, та відповідні заходи, спрямовані на їх реалізацію.	12	2	2			8
Тема 2. Міжнародні організації, що займаються охороною культурної спадщини. Державне управління в сфері охорони культурної спадщини в Україні. Міжнародна та національна нормативно-правова база, якою регулюється охорона культурної спадщини.	14	2	2		4	6
Тема 3. Основні поняття у сфері охорони культурної спадщини. Класифікація об'єктів культурної спадщини.	14	2	2		4	6
Тема 4. Організація обліку об'єктів культурної спадщини. Особливості їх виявлення, наукового вивчення, класифікації (віднесення до певного виду і типу) та державної реєстрації.	30	2	4		22	2
Тема 5. Основні заходи із запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідного використання нерухомих об'єктів культурної спадщини. Український та міжнародний досвід.	12	2	4			6
Тема 6. Основні види реставраційних робіт, що можуть виконуватися на нерухомих об'єктах культурної спадщини (консервація, реставрація, ремонт, реабілітація, пристосування та музеєфікація, а також невідкладні аварійно-відновлювальні роботи).	14	2	4			8
Тема 7. Зміст та порядок розроблення науково-проектної документації на ремонтно-реставраційні роботи.	12	2	4			6
Тема 8. Конструктивне зміцнення нерухомих об'єктів	12	2	4			6

культурної спадщини. Проблема використання сучасних технологій і матеріалів при реставрації та при відновленні (реституції) нерухомих об'єктів культурної спадщини.						
Разом за змістовим модулем 1	120	16	26		30	48
Усього годин	120	16	26		30	48

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Визначення заходів із охорони культурної спадщини, що можуть бути застосовані до конкретного об'єкта (пам'ятки архітектури чи містобудування)	2
2	Визначення законодавчих актів і нормативних документів, якими регулюється охорона конкретного об'єкта нерухомої культурної спадщини	2
3	Проведення класифікації конкретного об'єкта нерухомої культурної спадщини	2
4	Особливості фотофіксації сучасного стану нерухомого об'єкта культурної спадщини та складання облікової картки об'єкта	2
5	Складання історичної довідки на нерухомий об'єкт культурної спадщини	2
6	Визначення основних заходів із запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження конкретного об'єкта нерухомої культурної спадщини	2
7	Визначення основних заходів із утримання та відповідного використання конкретного об'єкта нерухомої культурної спадщини	2
8	Особливості організації консервації, реабілітації та музеєфікації об'єктів нерухомої культурної спадщини	2
9	Пристосування об'єктів нерухомої культурної спадщини під виконання сучасних функцій.	2
10	Науково-дослідні роботи в складі науково-проектної документації на ремонтно-реставраційні роботи	2
11	Проведення обмірів пам'ятки архітектури	2
12	Проведення візуального обстеження пам'ятки архітектури з метою виявлення пошкоджень конструктивних елементів	2
13	Підбір матеріалів для реставрації та реституції пам'яток архітектури	2
Разом		26

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Основними видами самостійної роботи студентів є опрацювання лекційного матеріалу, вивчення конспекту лекцій та рекомендованої літератури за темою з доповненням конспекту; ознайомлення з роботами методичного фонду кафедри; опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списком літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни; підготовка до практичних занять, відвідування консультацій.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Еволюція поняття «культурна спадщина» і усвідомлення її цінності	2
2	Проблеми управління культурною спадщиною в Україні	2
3	Міжнародний центр з дослідження, збереження та реставрації культурних цінностей (ICCROM), його історія та діяльність	2
4	Міжнародна рада з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS), її історія та сучасна діяльність	2
5	Роль ЮНЕСКО в охороні культурної спадщини	2
6	Законодавчі та нормативні документи України, що регулюють охорону культурної спадщини	2
7	Основні типи об'єктів культурної спадщини	2
8	Роль цінної історичної забудови у формуванні історичного ареалу населеного місця	2
9	Проблема поводження з об'єктами культурної спадщини, що визнані символікою комуністичного тоталітарного режиму або символікою російської імперської політики	2
10	Пам'ятка культурної спадщини, особливості визначення її статусу	2
11	Міжнародний досвід належного утримання пам'яток культурної спадщини	2
12	Вітчизняний досвід належного утримання пам'яток культурної спадщини	2
13	Сучасні концепції реставраційної теорії	2
14	Невідкладні консерваційні та протиаварійні роботи на пам'ятках культурної спадщини	2
15	Основні методики пристосування пам'яток архітектури.	2
16	Археологічний (аналітичний) метод як основа сучасної методики реставрації.	2
17	Попередні роботи на пам'ятці культурної спадщини як етап розроблення науково-проектної документації на ремонтно-реставраційні роботи	2
18	Комплексні наукові дослідження пам'ятки культурної спадщини	2
19	Особливості складання науково-реставраційного звіту	2
20	Науково-проектна документація на протиаварійні або невідкладні консерваційні роботи	2
21	Основні види архітектурних конструкцій пам'яток архітектури	2
22	Найбільш розповсюджені види пошкоджень пам'яток архітектури	2
23	Специфіка інженерного обладнання пам'яток архітектури	2
24	Міжнародний досвід відтворення зруйнованих пам'яток архітектури (реституції)	2
Усього по дисципліні		48

13. Індивідуальні завдання

Виконання курсового проєкту на тему «Облікова документація на об'єкт культурної спадщини» кількістю 30 годин. Рекомендації до виконання курсового проєкту наведено у методичній розробці: Дмитренко А.Ю. Методичні вказівки до виконання курсового проєкту на тему «Облікова документація на об'єкт культурної спадщини» з навчальної дисципліни «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання / А.Ю. Дмитренко. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. – 20 с.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять та лабораторних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення. До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу є систематична бальна оцінка і змістовий аналіз виконаних студентами завдань під час практичних занять та самостійної роботи. Оцінюються всі етапи виконання графічної роботи: ескіз-ідея, ескіз та чистова робота. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті. Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

Курсовий проєкт оцінюється окремо за 100-бальною шкалою і оцінка за неї виставляється в окрему відомість.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота								Індивідуальні завдання	Диференційований залік	Сума
Змістовий модуль 1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
6	7	7	10	10	10	10	10	0	30	100

Кількість набраних балів за виконаний курсовий проєкт (КП) визначається наступним чином:

№	Оцінка КП (за національною чотирибальною шкалою)	Критерії оцінювання (кількість балів)					Оцінка КП (у балах)
		Матеріали фото-фіксації	Облікова картка	Історична довідка	Акт збереження	Загальне оформлення	
1	відмінно	20	20	20	20	20	90-100
2	добре	18	18	18	18	17	74-89
3	задовільно	16	14	14	15	15	60-73
4	незадовільно	12	12	12	12	11	0-59

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них при підсумковому контролі у вигляді диференційованого заліку до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

– контрольні роботи за підсумками попередньої лекції – до 32 балів (до 4 балів за кожну: відсутність під час проведення контрольної без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 2 бали, «добре» – 3 бали, «відмінно» – 4 бали);

– оцінка роботи на практичному занятті №1 – до 2 балів (відсутність під час проведення практичного заняття без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1 бал, «добре» – 1,5 бали, «відмінно» – 2 бали);

– оцінка роботи на практичних заняттях №№2 – 13 – до 36 балів (до 3 балів за кожне: відсутність під час проведення практичного заняття без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1 бал, «добре» – 2 бали, «відмінно» – 3 бали).

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студентам, що пропустили заняття з поважних причин, надається можливість написати пропущені контрольні роботи без пониження оцінки або відпрацювати практичні заняття.

Курсовий проєкт, виконаний без контролю викладача, до розгляду і оцінки не приймається. У таких випадках завдання на виконання курсового проєкту анулюється і видається нове.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Курсовий проєкт оцінюється окремо за 100-бальною шкалою і оцінка за нього виставляється в окрему відомість.

17. Методичне забезпечення

1. Дмитренко А. Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання / А. Ю. Дмитренко. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. – 12 с.
2. Дмитренко А. Ю. Методичні вказівки до виконання курсового проєкту на тему «Облікова документація на об'єкт культурної спадщини» з навчальної дисципліни «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання / А. Ю. Дмитренко. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. – 20 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Терський С. В. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні: навчальний посібник / Терський С. В., Савченко О. О. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 260 с.
2. Маленков Р. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні / Роман Маленков. – К.: Комора, 2021. – 240 с.; іл.
3. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III [Електронний ресурс] // Офіційний вебпортал парламенту України, розділ «Законодавство України». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
4. Міжнародна хартія з охорони й реставрації нерухомих пам'яток і визначних місць (Венеціанська хартія) [Електронний ресурс] // Офіційний вебпортал парламенту України, розділ «Законодавство України». – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_757/print1368035958569336#Text
5. Настанова щодо виконання ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках архітектури та містобудування: ДСТУ-Н Б В.3.2-4:2016. – Офіц. вид. – [Чинний з 2017-01-01]. – К. : Мінрегіон України, 2016. – III, 50 с. – (Національний стандарт України).
6. Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування : ДБН А.2.2-14:2016. – Офіц. вид. – [Чинні з 2017-07-01]. – К. : Мінрегіон України, 2017. – III, 28 с. – (Державні будівельні норми).
7. Порядок обліку об'єктів культурної спадщини (затверджений Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 № 158) [Електронний ресурс] / Міністерство культури України, Департамент культурної спадщини та культурних цінностей // Офіційний вебпортал парламенту України, розділ «Законодавство України». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0528-13#Text>

Допоміжна

1. Preparing for the post-war reconstruction of historical monuments in Ukraine: Considerations in regard of the ongoing Polish post-WWII experience and international law on the protection and conservation of historical monuments / Yulia Ivashko, Valerii Tovbych, Artem Hlushchenko, Sergii Belinskyi, Justyna Kobylarczyk, Dominika Kuśnierz-Krupa, Andrii Dmytrenko // Muzeologia a Kulturne Dedicstvo. – 2023. – Vol. 11, issue 1. – P. 53–71.
2. Theoretical and Legal Rules for the Reconstruction of Architectural Monuments in Ukraine that Suffered During the Russian Military Aggression – Teoretyczne I prawne zasady odbudowy zabytków architektonicznych w Ukrainie, które ucierpały w trakcie agresji rosyjskiej / Tomasz Kozłowski, Yulia Ivashko, Serhii Belinskyi, Andrii Dmytrenko, Oleksandr Ivashko // Teka Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. – 2022. – Tom / Volume L. – P. 391–408.

3. Problems of preservation, protection and restoration of cultural heritage objects and museum collections in the conditions of war / Aneta Pawłowska, Marek Pabich, Oleksandr Ivashko, Andrii Dmytrenko, Tomasz Kozłowski, Przemysław Bigaj // *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*. – 2023. – Vol. 11, issue 2. – P.17 – 40.
4. Destruction of the Architectural Heritage as a Result of War: the Experience of Reconstruction (Conservation and Logistical Aspects) / Ivashko Y., Dmytrenko A., Pawłowska A., Lisińska-Kuśnierz M., Krupa M., Tišliar P., Hlushchenko A., Serafin A., Shpakov A. // *International Journal of Conservation Science*. – 2024. – Volume 15, Special Issue 1. –P. 17 – 30.
5. The Destruction of the Established Urban Environment of Borodianka and Irpen as a Result of the Russian-Ukrainian War / Ivashko Y., Dmytrenko A., Molodid O., Ivashko O., Molochko V., Belinskyi S., Bigaj P. // *International Journal of Conservation Science*. – 2024. – Volume 15, Issue 2. – P. 785 – 800.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка навчальної дисципліни «Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини» на сайті дистанційного навчання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Режим доступу: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3494>
2. Державний реєстр нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/content/derzhavniy-reestr-neruhomih-pamyatok-ukraini.html>
3. ICOMOS Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.icomos-ukraine.com/>
4. Офіційний сайт Міжнародного центру з дослідження, збереження та реставрації культурних цінностей (ICCROM) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iccrom.org/>